

Retouradres: Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. dhr. E.D. Wiebes en mevr. M.C.G. Keijzer

Bezoekadres: De Rotterdam
Wilhelminakade 179, Rotterdam
Postadres: Postbus 6575
3002 AN Rotterdam
Internet: rotterdam.nl

E-mail: glasvezel@rotterdam.nl

Datum: 9 september 2019

Betreft: Reactie gemeente Rotterdam op consultatie wetsvoorstel wijziging Telecomwet t.b.v. de implementatie Telecomcode

Geachte heer Wiebes,
Geachte mevrouw Keijzer,

In reactie op de consultatie van het wetsvoorstel implementatie van de Telecomcode ontvangt u de overwegingen en verzoeken van de gemeente Rotterdam. De achtervolgende reactie bevat allereerst een aantal overwegingen, deels van principiële aard, deels operationele zorgpunten die we graag aan de voorkant mee willen geven. Vervolgens hebben we een aantal verzoeken op een rij gezet. Tot slot vindt u nog een toelichting bij bovenstaande. We verwijzen naast onze eigen punten ook naar de reacties van de gemeenten Amsterdam, Eindhoven en Den Haag, die we inhoudelijk steunen.

Wanneer daar behoefte aan is, lichten we onze overwegingen en verzoeken graag nader toe en denken we mee over een goede implementatie van de wet. Zoals we nu al betrokken zijn bij de hernieuwing van het Antenneconvenant, denken we ook graag mee over mogelijke aanpassingen in het nationale Antennebeleid, de Telecomverordening en overige gerelateerde beleidskaders. Hoewel de uitvoering van de wet zich op lokaal niveau zal afspelen, is vanwege de complexiteit en omvang van de uitrol van 5G, gezamenlijke afstemming, sturing en coördinatie noodzakelijk (met een mogelijke coördinerende rol voor de VNG, in nauwe samenwerking met EZK). We moedigen u nadrukkelijk aan hierop in te zetten om de implementatie van de wet soepel te laten verlopen. We nodigen we u van harte uit hierover contact met ons op te nemen.

Met vriendelijk groet,

Barbara Kathmann
Wethouder Economie, Wijken en Kleine Kernen

Reactie gemeente Rotterdam op consultatie wetsvoorstel wijziging Telecomwet t.b.v. de implementatie Telecomcode

I. Overwegende dat:

- 1) De gemeente Rotterdam het belang ziet van goede digitale connectiviteit en de kansen die het toekomstige 5G-netwerk biedt voor (digitale) innovaties, waardoor de gemeente Rotterdam zich bereidwillig op wil stellen en de uitrol van 5G wil faciliteren waar de markt daarom vraagt;
- 2) De gemeente deze uitrol goed wil inpassen in de overige publieke taken zoals het beheer van de openbare ruimte, bewaking van welstand, het afstemmen van graafwerkzaamheden;
- 3) De voorliggende wettekst nog veel onduidelijkheden bevat en heldere definities noodzakelijk zijn voor de operationele uitvoering;
- 4) De wet de mogelijkheid om colocatie en medegebruik op te leggen biedt, maar geen duidelijkheid verschaft de definitie en reikwijdte hiervan;
- 5) De voorliggende telecomwet verregaande verplichtingen voor gemeentes met zich meebrengt aangaande het beschikbaar stellen van gemeentelijk eigendom en daartegenover nog onvoldoende handvaten biedt om bovenstaande te kunnen realiseren;
- 6) De gemeente de bewoners en bezoekers van Rotterdam goed wil informeren en maatschappelijke onrust te allen tijde wil voorkomen;
- 7) De uitrol van 5G een omvangrijke en complexe operatie is die – hoewel lokaal uitgevoerd – regionale en nationale afstemming vereist om een soepele uitrol en gelijkwaardig speelveld met eenduidige spelregels te garanderen;

II. Wordt verzocht:

- 1) Om lokale overheden van voldoende middelen – informatie, procesmatige voorzieningen, financiële regelingen – te voorzien om minimaal een faciliterende en waar gewenst een meer proactieve rol op te pakken in de uitrol van 5G;
- 2) Om expliciet ruimte te creëren voor aanvullende voorwaarden van gemeentes voor het gebruik van gemeentelijke assets zodat overige publieke taken en verantwoordelijkheden goed kunnen worden ingepast bij het gebruik door derden. Dit door bijvoorbeeld de mogelijkheid te creëren om gemeentelijk antennebeleid leidend te laten zijn in het gebruik van de gemeentelijke assets, waarin voorwaarden worden gesteld op het gebied van welstand, beheer, onderhoud, aansprakelijkheid en afstemming van graafwerkzaamheden. Dit zonder dat deze voorwaarden ondergeschikt zijn aan de verplichting om medegebruik te faciliteren;
- 3) Om duidelijkheid te verschaffen over:
 - De aard van de verplichting om medegebruik te faciliteren. Hierbij is duiding of dit te interpreteren is als een gedoogplicht, zoals bij telecommunicatiekabels, en dientengevolge resulteert in een instemmings- of vergunningsprocedure van groot belang voor de implementatie;
 - Om te bevestigen dat de verplichting om assets beschikbaar te stellen in het geval van technisch of fysiek ongeschikte assets geen inspanningsverplichting met zich mee brengt om de assets geschikt te maken om te dienen als opstelpunt;
 - Bevestiging dat de dekkingsgraadverplichting van operators en de verplichting van overheden om publieke assets beschikbaar te stellen niet resulteert in de

- mogelijkheid om (lokale) overheden aansprakelijk te stellen voor het niet behalen van de dekkingsgraad of het wegvallen van de dekking;
- De definitie van publieke assets, met inachtneming dat (juridisch) eigendom, beheer en onderhoud in sommige gevallen verdeeld zijn tussen publieke, semipublieke en private organisaties en dit niet altijd samenvalt met de publieke functie van assets (bijvoorbeeld bushokjes van de RET, geëxploiteerd door reclamebedrijven);
 - Om meer duidelijkheid te verschaffen over de ‘technische geschiktheid’ van assets ofwel de gemeente de ruimte te bieden om zelf nadere toelichting over de geschiktheid van assets – zowel technisch als fysiek – op te nemen in (leidend) antennebeleid;
- 4) Om meer duidelijkheid te verschaffen over welke onderdelen van het telecommunicatienetwerk in aanmerking komen voor het opleggen van colocatie en medegebruik en of colocatie op basis van onder andere welstandsvoorwaarden ook kan worden uitgesloten;
 - 5) Om meer duidelijkheid te verschaffen over mogelijkheid om vergoedingen voor de gemaakte kosten van de uitrol van 5G bij de markt neer te leggen ofwel lokale overheden vanuit de nationale overheid te compenseren voor mogelijke kosten, en daarmee te garanderen dat de kosten niet volledig of voor een groot deel ten laste vallen van de gemeenten;
 - 6) Om een voorlichtingscampagne te initiëren vanuit het Rijk of minimaal (proactief) communicatiemiddelen aan te bieden aan gemeenten zodat er een eenduidige, duidelijke en transparante boodschap kan worden verteld aan de burger;
 - 7) Om initiatief te nemen in het coördineren van de inzet die nodig is voor de praktische uitvoering van deze wet (zie inleiding);

III. Toelichting:

Ter verduidelijking bij een aantal van bovenstaande overwegingen en verzoeken volgt hieronder een nadere toelichting:

- **Welstand: Visuele inpasbaarheid en druk op de openbare ruimte (punt 2)**

Het uitgangspunt is om de komst van meer antenne-installaties zo min mogelijk druk op de openbare ruimte te laten geven. Daarbij is het doel om deze visueel inpasbaar te maken in de omgeving. In het geval van monumentale panden of beschermde stadsgezichten moet het mogelijk zijn om verzoeken voor opstelpunten af te wijzen, zoals binnen het huidige antenneconvenant mogelijk is.

- **Beheer, onderhoud en aansprakelijkheid (punt 2)**

De gemeente wil het beheer van de gemeentelijke assets kunnen voortzetten en hier regie op houden. Daar is bij van belang dat het medegebruik van assets mogelijk is op door de gemeente gestelde voorwaarde, vastgelegd in een door de gemeente opgesteld contract waarin afspraken over onderhoud, beheer en aansprakelijkheid worden vastgelegd.

- **Technische geschiktheid (punt 3)**

De voorliggende wet stelt dat overheden ‘technisch geschikte assets’ in redelijkheid ter beschikking moet stellen voor antenne-opstelpunten. Antenne-installaties vragen om een aantal randvoorwaarden als aansluiting op het glasvezel- en energienet. Wanneer de mogelijkheid voor deze

aansluiting op een assets niet aanwezig zijn, is een asset technisch niet geschikt. Ook wanneer de constructie fysiek niet geschikt is om de afmetingen of gewicht te dragen, is deze niet geschikt. De gemeente ziet geen inspanningsverplichting om assets technisch of fysiek geschikt te maken. Dat betekent dat de gemeente ook niet aansprakelijk kan worden gehouden voor het wegvallen van de dekking wanneer er geen geschikte publieke assets in een gebied zijn. De huidige tekst biedt hier geen duidelijkheid over, daarom neemt de gemeente Rotterdam deze nadere uitleg van de wettekst graag op in het antennebeleid.

- **Afstemming graafwerkzaamheden en ondergrond (punt 3)**

In sommige gevallen zal de plaatsing van een antenne op een asset of site betekenen dat er graafwerkzaamheden nodig zijn om te voorzien in bijvoorbeeld toegang tot glasvezel (en in mindere mate elektriciteit). De gemeente wil regie houden op graafwerkzaamheden in de stad en deze zoveel mogelijk afstemmen om ervoor te zorgen dat de straat zo min mogelijk wordt opengebroken. Dit vergt aanzienlijk vooruitplannen en het overleggen van plannen tussen gemeenten en operators.

- **Colocatie, gedeeld gebruik en medegebruik (punt 4)**

De wettekst biedt de mogelijkheid om colocatie en gedeeld gebruik van opstelpunten op te leggen aan operators. De vraag rijst of dit enkel gaat om de opstelpunten, de houder van de antenne, of de antenne zelf. Wanneer antennes verplicht worden gedeeld, betekent dit dat er minder antenne-installaties nodig zijn, de druk op de openbare ruimte afneemt en de kosten worden gedrukt. De gemeente Rotterdam is hier voorstander van. Aan de andere kant wil de gemeente welstandseisen boven gedeeld gebruik stellen, zodat bijvoorbeeld een lichtmast met drie kleine antennes kan worden afgewezen en een limiet van één antenne per lichtmast kan worden opgelegd. Graag nemen we deze specificering op in ons antennebeleid.

- **Kosten en vergoedingen**

De installatie, voorzien in randvoorwaarden als glasvezel en energienet, het beheer en onderhoud en herstel bij schade zijn kostenposten die flink op kunnen lopen wanneer antenne-installaties op grote schaal worden uitgerold. Waar de baten van het nieuwe 5G-netwerk via het veilen van de frequentiebanden en het exploiteren van het netwerk bij het Rijk en de operators terecht komen, lijkt het niet gerechtvaardigd om enige kosten bij de lokale overheid te laten een landen. De mogelijkheid om kosten te verhalen op de operator of een regeling vanuit het Rijk om telecominkomsten te investeren in lokale uitrol zijn daarbij goede opties om de kosten op een correcte manier te verdelen.

Anderzijds is het ook van belang om transparant en open te zijn over de daadwerkelijke kosten en baten, zodat een redelijke vergoeding voor de plaatsing van een antenne-installatie kan worden vastgesteld. Nu al ontstaan er tussenpartijen die het beheer van antenne-installaties van private partijen overnemen om bij de operators een hogere vergoeding te begindagen voor de antenne op het dak. Aangezien de marktwerking hier nihil is en de dekkingsgraad in gevaar komt bij het niet plaatsen van antennes, is het van belang duidelijkheid te verschaffen over vergoedingen. Het vaststellen van standaardtarieven en -vergoedingen is daarbij een mogelijkheid.

- **Centrale coördinatie en beheer van infrastructuur bij publieke functies**

De uitrol van 5G is een flinke operatie die zorgt voor aanzienlijke veranderingen in de openbare ruimte en in de installatie, beheer en onderhoud van digitale infrastructuur. Dit terwijl digitale

connectiviteit in onze maatschappij steeds meer onmisbaar wordt en daarmee een steeds grotere publieke functie vervult. Vanwege de complexiteit en het publiek belang willen de overweging meegeven om de digitale infrastructuur van mobiele communicatienetwerken centraal te laten coördineren door een semipublieke of private partij. Zoals ProRail de infrastructuur op het spoor regelt waar de NS, Arriva en Connexxion gebruik van kunnen maken, zo kan een 'Antenne-ProRail' de infrastructuur voor het nieuwe 5G netwerk centraal coördineren tegen eerlijke kosten en vergoedingen. Bovendien wordt het ontstaan of groeien van tussenpartijen die het beheer van antenne-installaties voor private partijen overnemen en hoge (mogelijk oneerlijke) prijzen bedingen bij de operators, waar zowel de operators als de overheid weinig tegen kunnen beginnen, wordt daarmee voorkomen. Om het publiek belang te behartigen is het van belang om na te denken over dergelijke constructies om de regie op deze ontwikkeling te garanderen.